

K 65. narozeninám prof. PhDr. Jana Sokola,
děkana fakulty humanitních studií v Praze

přednesl v budově v Legerově ul. 63 dne 19. 4. 2001
PhDr. Jaroslav Kohout

Vážené dámy, vážení pánové, kolegyně, kolegové a milý oslavenče!

Říkají-li někteří pováleční němečtí politikové druhé a třetí generace, že za svou kompetentnost veřejně působit vděčí „milosti pozdějšího narození“, pak já zde dnes mluvím z titulu milosti narození dřívějšího.

Má generace, respektive ta její část, k níž patřím, měla bolužel často příležitost řídit se evangelní výzvou: „Truchlete s truchlícími!“, zatímco teprve teď, na stará léta, je nám hojně dopřáno „radovat se s radujícími“. Ovšem i tato povzbudivá, s mnoha příjemnostmi spojená společenská povinnost bývá pro našince kontaminována s jistou dávkou únavy a marnosti, které odpomáhá jen vědomí, že se věci dostávají na své správné místo a že jimi disponují správní lidé.

To je právě případ našeho jubilanta, který se v uplynulém desetiletí pracoval od nejnižších akademických stupňů k hodnotám nejvyšším. Přitom je měl mít už dávno.

Má osobní i pracovní setkání s Honzou Sokolem se táhnou dlouhá desetiletí na různých, často nepředvídaných úrovních. Tak jsme se např. setkávali v letech 60., když uskutečňoval – se svým tehdejším spolupracovníkem Jiřím Němcem – velkorysý plán vydávání překladů světové religionistické literatury v nakladatelství Vyšehrad. Mělo se dohánět dvacetí až třicetileté zpoždění, z čehož se ovšem do začátku 70. let podařilo realizovat jen torzo. I za ně vděčíme především jemu: Honzův překladatelský podíl byl enormní, když ho porovnáme s výkonem nás ostatních.

Když jsem pak v letech 70. a 80. pracoval jako redakční kuli v technickém nakladatelství, vynořil se tam Jan Sokol jako autor mezinárodně úspěšné publikace jak počítá počítač a dalších prací podobného typu.

Dnes se opět mohu podílet jako skromný přihrávač na vysokoškolském projektu,

jemuž stojí Jan Sokol v čele. Žasnu při tom – jako mnozí jiní – nad jeho polyhistorickou mnohostranností, a to nejen teoretickou, ale v téže míře i praktickou. Také jsem si kdysi představoval, že budu usilovat o široce pojatou vzdělanost a o její společenské uplatňování. Ale teprve na Honzově příkladu vidím, jak se to doopravdy dělá. A přitom v každém oboru své publikační, učitelské či veřejné činnosti se může měřit s předními specialisty!

Nakonec řeknu něco troufalého, co na první pohled a doslovně vzato může vypadat jako opovížlivost. Když Masaryk při pětistém výročí Husovy smrti vyhlásil v Ženevě zahájení boje za naši samostatnost, bylo mu pětadesát. Měl tehdy za sebou několikrát brilantní poslancování jako důležitou zatěžkávací zkoušku, která ho disponovala pro předsevzatý úkol. Také Jan Sokol má za sebou, jak víme, nejednu úspěšnou „zkoušku státníkovu“, ale před sebou daleko příznivější perspektivu.

V této chvíli a na tomto místě mu lze především přát, aby slibně započatý náročný vzdělávací podnik, do něhož se tady před lety pustil společně se svým „alter ego“ Zdeňkem Pincem, přivedl ke zdárným koncům. Tedy mnoho sil a úspěchů! Děkuji vám za pozornost.

(Sokolova lakonická úsměvná replika na tuto eulogii zněla: „Mohu přítomné ujistit, že se nechystám vyhlásit odboj!“)